

Popis realizace projektu¹

Podporovaná aktivita a) Vybudování a úpravy dětských hřišť a zahrad v přírodním stylu pro předškolní děti

Podporovaná aktivita c) Vybudování a úpravy venkovních areálů a pozemků základních a středních škol a organizací působících v oblasti EVVO pro podporu výuky ve venkovním prostředí

Název projektu: **Učíme se venku**

1 Stručné představení projektu a zdůvodnění potřeby projektu

V rámci aktivit projektu „Učíme se venku“ jsme si stanovili jako hlavní cíl rozšíření možností pro výuku žáků na naší školní ekozahradě. Výuka tu probíhá nepravidelně, máme zde několik ekotopů – bylinkovou zahrádku a spirálu, okrasné a ovocné keře, ovocné stromy, některé stromy „keltského stromoskopu“, geologickou expozici a pocitovou stezku. V našich aktivitách jsme limitováni počasím, protože zde není žádný krytý prostor pro práci žáků. Chceme proto vybudovat i přírodní přístřešek s příslušenstvím.

Odůvodnění potřeby úpravy zahrady:

Naše škola prošla v období červen – září 2019 rozsáhlou rekonstrukcí, kdy se zrekonstruovalo zázemí tělocvičny – toalety, sprchy, šatny u tělocvičny, jazykové učebny, prostor dílen, cvičná kuchyňka. Škola se stala bezbariérovou pořízením výtahu. Rekonstrukcí prochází také okolí školy z důvodu bezpečnosti žáků – nové chodníky. V dalším období chceme zrekonstruovat také naši školní zahradu, na které bychom rádi zřídili venkovní třídu, místo pro výuku nejen pěstitelských prací, prvouky, přírodopisu, ale všech předmětů. Zejména 1. stupeň využije možnost výuky venku a zázemí, které je k výuce nezbytné. Rádi bychom vybudovali prostor, na kterém se žáci naučí nejen pečovat o zahradu, ale také zde budou různé expozice, kde bude probíhat výuka a kde bude také zbudován prostor pro aktivní učení v přírodě. Naše škola je zapojena do aktivit projektů „Ekoškola“, „Les ve škole, škola v lese“, „Recyklohraní“. Škola také úzce spolupracuje s ČSOP Regionálním sdružením Iris v Prostějově.

Jsme držiteli titulů a ocenění za environmentální aktivity:

- Škola udržitelného rozvoje 1. stupně (2017 – 2019)
- Škola pro udržitelný život (2017 – 2020)
- Světová škola (2018 – 2021)

¹ Průvodní text obsažený v každém z textových polí žadatel nahradí v souladu s instrukcemi. Velikost textových polí může žadatel dle potřeby měnit.

Účastníme se práce v EVVO projektech:

- *Recyklohraní (za získané body objednávám ceny do ekologických soutěží)*
- *Les ve škole, škola v lese*
- *Jaro ožívá – sledování přiletu tažných ptáků na jaře*
- *Ekoškola*
- *Světová škola*
- *Škola udržitelného rozvoje*

Ve škole třídíme:

- *PET láhve, sklo a papíry do oddělených košů ve třídách a na chodbách.*
- *Drobné vysloužilé elektrospotřebiče do červeného kontejneru.*
- *Staré baterie do zeleného boxu.*
- *Vysloužilé tonery do tiskáren a kopírek do modrého boxu s popisem sbírej-toner.cz (pro postižené děti).*
- *Staré zářivky a žárovky do plechového modrého boxu.*
- *Starý olej (školní jídelna + žáci, veřejnost).*
- *Biodpad (hnědý kontejner u rampy jídelny).*

Na zahradě je umístěna nádoba – kompostér, který máme zapůjčen od Statutárního města Prostějova. Ve škole pracuje Ekotým a Světový tým, tvoří je zástupci jednotlivých tříd, pomáhají při analýze školy z hlediska ekologizace, pomáhají při organizaci soutěží, žáci se scházejí podle potřeby.

V naší školní zahradě již nyní máme některé prvky, které chceme nechat zachované, případně je doplníme - jedná se zejména pocitovou stezku, na kterou jsme také získali prostředky z EVVO projektu finančně podpořeného Olomouckým krajem.

Zakotvení EVVO v dokumentech školy

- *Environmentální výchova je u nás ve škole realizovaná prostřednictvím průřezových témat Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše škola“.*
- *Každý školní rok vypracuje Koordinátor EVVO roční plán, který je součástí školního plánu práce na dané období. Vychází z dlouhodobého plánu EVVO, v roce 2019 byl aktualizován na další období.*
- *Aktivity EVVO jsou úzce spojeny se žákovskou samosprávou a její činností, od roku 2010 také se vzniklým Ekotýmem školy.*
- *Účast v projektu Ekoškola – založili jsme EKOTÝM, který pomáhá koordinátorovi při organizování celoškolních soutěží, při řešení problémů s tříděním odpadů. Je i součástí všech eko-akcí školy, jsou i členy ekologického kroužku*

- *Zapojili jsme se do dalšího projektu Sdružení Tereza – Les ve škole, škola v lese – v rámci tohoto projektu využíváme metodické materiály při výuce přírodopisu v 6. a 7. ročníku, pořádáme exkurze do lesa (podzim – Velký Kosíř, jaro – Litovelské Pomoraví), využíváme pomoci Lesů ČR (besedy s lesníkem, exkurze do lesa s lesníkem).*
- *Environmentální výchova je jako průřezové téma zařazena do přírodovědných a dalších předmětů I. a II. stupně školy, je integrována do ŠVP pro družinu a školní klub v souladu se ŠVP „Naše škola“.*
- *V rámci EVVO žáci navštěvují programy, ekologická centra, sledují pořady, účastní se exkurzí, vycházek, besed, výuky v terénu a ekosoutěží.*

Stávající stav školní zahrady

Část „ovocný sad“ (nebude změna v rámci realizace projektu)

Velikost: obdélníkový tvar pozemku cca 42x21 m, zasahuje do něj betonová trafostanice

Jsou zde vysazeny ovocné stromy: 10x jabloně starší 20 let, nově vysazené švestky 6x, hrušeň 3x

Tato část školní zahrady není oplocená a je volně přístupná všem místním obyvatelům. Nebude řešena v rámci projektu. Jedná se o ovocný sad, kde probíhá nauka v podobě výsadby nových ovocných stromů a péče o stávající dřeviny (roubování, stříhání atp.) Zahrada má obdélníkový tvar, který narušuje betonová trafostanice. Od výukové zahrady ji odděluje parkoviště a průjezd k tělocvičnám.

Příloha _fotodokumentace1 (Obrázek z katastru: parcelní číslo 5722/66, katastrální území Prostějov)

Část „výuková zahrada“ (bude změněna realizací projektu)

Velikost: obdélníkový tvar pozemku 52x32 m.

Na severní straně školní zahrady vedle garáží máme vybudovanou geologickou naučnou stezku (ve spolupráci s Muzeem v Prostějově). Po pravé straně v blízkosti školní budovy jsou zasazeny okrasné keře a postavena pocitová stezka. Ve středu zahrady je vysazeno několik starých jabloní. V levém rohu, kousek od parkoviště, máme bylinkovou zahradu a bylinkovou spirálu. Nově jsou v blízkosti vysazeny jedlé bobulové keře. Zahrada je navštěvovaná žáky prvního stupně v environmentálních předmětech a žáky druhého stupně při plnění ŠVP Pracovních činností.

*Příloha _fotodokumentace2 (Mapa z katastru: parcelní číslo 5722/66, katastrální území Prostějov, **pocitová stezka, geologická expozice, bylinková spirála, bylinková zahrádka, okrasné keře, ovocné keře – bobuloviny, ovocné stromy, jehličnaté stromy**).*

Současný stav naší zahrady neumožňuje výuku ve venkovním prostředí v nepříznivém počasí – déšť i přílišné sluneční světlo neumožňuje bezproblémové výukové aktivity. Velká část ovocných stromů je straších 20 let a bude potřeba je vykácet.

Realizací přírodní zahrady bude žákům umožněna praktická výuka v oblasti environmentálního vzdělávání, která je integrována zejména do výuky předmětů Člověk a jeho svět, Zeměpis, Přírodopis, Chemie, Fyzika, Občanská výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova a Člověk a zdraví, ale také do mezipředmětových vztahů zejména na 1. stupni. Žáci budou mít příležitost získané teoretické znalosti ověřit v přírodě a získat dovednosti v terénu. Na základě atraktivního prostředí, zajímavých vzdělávacích pomůcek a maximálního kontaktu s přírodou je předpokladem mnohem větší snaha o ochranu životního prostředí v budoucnosti, vztah k přírodě, vztah k místu, kde žijí.

Zahrada by měla být chápána jako venkovní učebna se zaměřením na environmentální výuku, která zprostředkovává přímý kontakt žáků s živou a neživou přírodou. Naším cílem je rozvíjet u žáků nejen praktické dovednosti, ale také probuzení týmového ducha při práci na zahradě, považování si vlastní práce. Tím chceme i předcházet ničení majetku. Dítě, které vynaloží úsilí a samo něco vyrobí, přispěje k realizaci, nepůjde a neponičí si své dílo. Zahrada má tedy i výchovný charakter.

Projekt vybudování venkovní učebny v nevyužitých volných prostorách zahrady naší školy navazuje na stávající environmentální vzdělávací program, který máme zařazen již několik let ve ŠVP (aktualizovaný v příloze).

Základním cílem EVVO v naší škole je přispět k takovým postojům člověka k prostředí, které by vedly k udržitelnému rozvoji lidské civilizace na Zemi. Tato výchova by měla probíhat nejen na teoretické úrovni, ale hlavně na praktické, a pozitivně tak ovlivnit životní postoje žáků, pedagogů a rodičů.

Roční plán EVVO navazuje na ŠVP „Naše škola“, je pro každý školní rok aktualizován. Vychází také z aktualizovaného dlouhodobého „Programu EVVO“ ze dne 1. 12. 2019, s plánovanými úkoly do roku 2024.

1. Záměr a cíle projektu

Záměrem projektu „Učíme se venku“ je umožnit žákům podílet se v co nejširší míře na plánování a realizaci komplexu zatím neefektivně využívané školní zahrady, která by se jejich přičiněním a pod odborným vedením proškolených pedagogů a odborníků z praxe stala novou přírodní učebnou umožňující studium různých ekosystémů, živočišných a rostlinných druhů a osvojení si základů ekologického zemědělství.

Cílem projektu je také zapojení žáků a dalších osob ve škole i mimo školu do vytváření nového areálu školní zahrady a přeměna okolí školy v areál vhodný pro vzdělávání, odpočinek žáků a setkávání se s rodiči a veřejností. Plánujeme možnosti každodenního kontaktu dětí s přírodou.

2. **Aktivity projektu**

2.1 *Zdůvodnění realizace projektu*

Areál školy obsahuje nevyužité plochy, které musí škola složitě udržovat. Žákům chybí možnost vidět teoreticky probírané učivo v praxi. Jsme škola, která je obklopena nevyužitým prostorem a tyto nevyužité plochy se snažíme neustále zlepšovat a zkvalitňovat výuku.

Jsme městskou školou a naši žáci nemají možnost ověřit nabyté poznatky v reálném světě. Ukázat žákům naší školy základní environmentální souvislosti a dopady lidské činnosti na vývoj planety pro nás znamená uspořádat celodenní exkurzi do zařízení, která jsou od nás příliš vzdálená. Realizace přírodní učebny umožní častěji zpestřit výuku žáků a navíc ji umožní rozložit do menších celků, které bude pro děti lépe pochopitelné a hlavně názorné.

Projekt počítá s vytvořením jednotlivých mini-ekosystémů, na kterých si budou žáci ověřovat v rámci badatelské výuky jejich funkci v přírodě.

Mini-ekosystémy:

Biozahrada – záhon plodin a bylin určený k demonstraci hlavních principů udržitelného zemědělství.

Bylinkový záhon - ukázky různých druhů bylin s léčivým účinkem i pro kuchyňské použití.

Vzorkovnice plodin -sloužící k seznámení s hlavními druhy obilnin a méně známých hospodářských plodin.

Arboretum - ukázky různých druhů dřevin.

Mini sad starých odrůd - stanoviště s ukázkami původních odrůd ovocných stromů sloužící současně k uchování jejich genofondu.

Divočina - sloužící jako útočiště pro hady, ještěrky, ptáky a různé druhy hmyzu – halda kamení a větví, hmyzí domečky atp.

Hřbitov odpadků - stanoviště s ukázkami doby rozkladu různých druhů komunálního odpadu (edukativní panely).

Naučná stezka - realizace naučné stezky naší ekozahradou by mělo být završením projektu, které propojí jednotlivé části nově vybudované zahrady.

Projekt umožní dětem trávit více času v přírodě učení se, prací i aktivním pohybem. Učitelům umožní snadněji vést děti k pozitivnímu vztahu k přírodě a svému okolí a podílení se na jeho přeměně.

Projekt na škole povedou odborně vzdělaní učitelé. Ve spolupráci s ostatními vyučujícími a žáky budou realizovat jednotlivé aktivity. Přislíbena je i pomoc a spolupráce zřizovatele školy, a také rodičů prostřednictvím Klubu přátel školy. Spolupráce se zřizovatelem a jeho podpora finanční, materiální je zárukou udržitelnosti projektu i do budoucna.

2.2. Biozahrada

Záhon plodin a bylin určený k demonstraci hlavních principů biozahradničení. Aktivita spočívá v přípravě pozemku a sadbě plodin a bylin. Žáci v rámci pracovní výchovy připraví a zrehabilitují půdu a připraví ji k sadbě. Umístění biozahrady bude vycházet z aktivity projektování zahrady. Výběr vhodných plodin a bylin bude koordinovat proškolený pedagog ve spolupráci s rodiči, kteří mají kvalifikaci z oboru zahradnictví a přislíbili pomoc s realizací projektu.

2.3. Bylinkový záhon

Ukázky různých druhů bylin s léčivým účinkem i pro kuchyňské použití. Realizace spočívá v tom, že žáci připraví půdu pro sadbu. Výběr sazenic zajistí proškolený pedagog ve spolupráci s ostatními učiteli, tak aby výběr odpovídal probíranému učivu. Po realizaci budou mít žáci možnost poznávat různé léčivé byliny všemi smysly.

2.4. Vzorkovnice plodin

Záhon sloužící k seznámení s hlavními druhy obilnin a méně známých hospodářských plodin.

Žáci nemají možnost z důvodu omezení zemědělské výroby v okolí školy vidět na poli vyrůst hlavní druhy obilovin. Vybudováním vzorkovnice plodin budou moci žáci pozorovat celý proces pěstování a hlavně se ho aktivně účastnit.

2.5. Arboretum

Ukázky různých druhů dřevin pro oblast více i méně typických. Výsadba různých druhů dřevin zatraktivní výuku botaniky ve škole. Žáci na vlastní oči uvidí dřeviny, o kterých si povídají ve škole v hodinách přírodopisu a prvouky.

2.6. Mini sad starých odrůd

Stanoviště s ukázkami původních odrůd ovocných stromů sloužící současně k uchování jejich genofondu. Díky tomuto stanovišti budou mít žáci možnost se seznámit s odrůdami ovocných stromů, které byly běžné v minulosti, a které pěstovali jejich prarodiče ve svých sadech. Žáci opět budou mít možnost pracovat na jejich výsadbě a zejména na následné údržbě.

2.7. Divočina

Stanoviště sloužící jako útočiště pro hady, ještěrky, ptáky a různé druhy hmyzu – halda kamení a větví, hmyzí domečky (žáci si je v prostorách altánu vyrobí v pracovních činnostech a dílnách), ježkovník, budky pro ptáky a netopýry. V rámci této aktivity budou žáci vyrábět a instalovat krmítka a budky, které budou následně instalovat v terénu. Tyto budky a hmyzí domečky budeme vyrábět za podpory a pomoci angažovaných rodičů a jejich materiální podpory na těchto projektech. Materiál na budky a domečky

nám již zainteresovaní rodiče zakoupili. Stanoviště bude sloužit k pozorování živočichů, kteří se v takovémto prostředí vyskytují.

2.8. Ohniště

Místo určené k odpočinku a volnočasovým aktivitám. Plánujeme akce pro rodiče i veřejnost.

2.9. Hřbitov odpadků – **výukový panel „Les není smetiště“**

Stanoviště s ukázkami doby rozkladu různých druhů komunálního odpadu /edukativní panely/ ploty, které budou oddělovat část zahrady s altánem a část se záhony, ohniště, sad. Zahradní domek oddělíme jedlými keři – rybíz, maliny, kanadské borůvky, angrešt, aj/. Při realizaci této aktivity budou žáci moci uplatnit svoji kreativitu. Aktivita by měla výrazně přispět výuce ekologie ve škole. Žáci na vlastní oči budou moci sledovat, jak dlouho se musí příroda vyrovnávat s likvidací různých druhů odpadů.

2.10. Počasí a klima

Žáci se již v prvouce učí o počasí. Seznamují se s veličinami, které souvisí se sledováním a předpovědí počasí. I přes ukázky přístrojů na měření počasí, nemají možnost si žáci osvojit pracovní kompetence pro provádění systematického měření. Podobně jsou na tom při používání délkových a plošných jednotek. Velmi často jim chybí praktická představa jednotek. V důsledku toho mají žáci velmi špatný odhad a obtížně realizují kontrolu vlastních výpočtů. Nedokážou vyhodnotit správnost výsledku.

Cílem této aktivity je realizace meteorologické stanice, která bude sloužit jako praktická pomůcka pro nácvik pracovních kompetencí žáků. Meteorologická stanice bude využívána při výuce prvouky a přírodovědy na prvním stupni i ve výuce fyziky na stupni druhém. Umožní žákům realizovat dlouhodobější projekty zaměřené na sledování počasí.

Druhým cílem této aktivity je vytvoření délkových a plošných měř. Jejich realizace pomůže žákům získat konkrétní představu délkových a plošných jednotek.

2.11. Naučná stezka

Realizace naučné stezky by mělo být završení projektu, které propojí jednotlivé části nově vybudované zahrady. Z jednotlivých stanovišť vytvoří celek, který umožní žákům pochopit věci v souvislostech. Prakticky tato aktivita představuje vytvoření cedulí s popisem jednotlivých stanovišť, ukazatele a terénní úpravy pro vytvoření chodníků. Texty budou žáci připravovat v rámci hodin přírodopisu, grafické zpracování provedou v hodinách informatiky a v hodinách pracovní výchovy je vyrobí.

2.12. Projektování zahrady

Příprava projektu školní zahrady jako přírodní učebny ve spolupráci učitelů se žáky, rodiči a organizacemi, které se školou dlouhodobě spolupracují. S přípravou projektu jsme už začali v rámci celoškolské diskuze, sběrem podkladů a požadavků, v rámci SWOT analýzy koordinátora EVVO při

přípravě dlouhodobého plánu EVVO. Na schůzkách se členy Klubu přátel školy, odborníky z ČSOP – Regionálního sdružení IRIS v Prostějově a se zástupkyní Okrašlovacího spolku města Prostějova jsme vytvářeli naši prvotní představu o dalším využití prostoru zahrady. Stěžejní část této aktivity bude ve spolupráci s žáky v rámci pracovních činností. Jednotlivé výstupy budou konzultovány s rodiči, kteří již přislíbili spolupráci při tvorbě přírodní učebny (pomoc při výrobě hmyzích domečků, ptačích budek, výběr vhodných odrůd dřevin, keřů, aj.).

3 Předkladatel projektu

3.1 Identifikace žadatele

Základní škola Prostějov, ul. E. Valenty 52
Edvarda Valenty 3970/52, 796 03 Prostějov 3
Příspěvková organizace
IČO: 47922303
Mgr. Radim Weisser, ředitel školy
(radim.weisser@zsval.cz, tel.: 582366040)

3.2. Způsob financování organizace

Žadatel popíše způsob financování organizace, včetně procentního vyjádření podílu veřejných/soukromých prostředků.

Škola je příspěvkovou organizací Statutárního města Prostějova. Financování organizace je z veřejných prostředků – ze státního rozpočtu a příspěvku zřizovatele.

4 Podrobné informace o projektu

4.1 Podrobný popis projektu

Prováděcí projekt:

- návrh žáků, konzultace se zástupkyní KPŠ a zahrnutí jejich připomínek.

Stávající travnatá plocha, revitalizace:

- o revitalizace stávající travnaté plochy, srovnání terénu, dosetí trávniku
- likvidace starých ovocných stromů – provede škola vlastními prostředky
- zachování volného průjezdu od vstupní brány pro vjezd techniky
- přístupové chodníky ze šterku a plochých nášlapných kamenů
- ohraničení šterkových cestiček zapuštěnými neviditelnými obrubníky z recyklovaného plastu

Záhony:

- *vybudování 4 vyvýšených záhonů*
- *ohrazení vyrobeno z dřevěné impregnované půlkulatiny*
- *velikost záhonů cca 2x1,5m, výška cca 0,6 m*
- *vyplnění hlínou a kompostem*

Pomologická expozice:

- *soubor nejznámějších ovocných stromů a ovocných keřů*
- *výsadba starých a krajových odrůd ovocných stromů (podpora zachování genofondu)*
- *5 stromů - 2x jabloň, hrušeň, třešeň, slivoň*
- *keře - angrešt, rybíz, maliník, ostružiník - v druzích, vyskytujících se v dané oblasti*
- *popisky s názvy u jednotlivých exponátů*

Expozice léčivých a aromatických bylin – výukový panel „Bylinková stěna“

- *tématický záhon s výsadbou trvalých i jednoletých léčivých a aromatických bylin (koření)*
- *výuková tabule k tématům léčivé rostliny, aromatické rostliny – koření, popis nejznámějších druhů, vlastnosti, použití, květy, plody, obrázek nebo foto rostliny*
- *plastová tabule s trvanlivým UV potiskem a laminací, dřevěný stojan tabule z přírodní kulatiny s impregnací proti hnilobě a transparentním nátěrem, uchycení tabule do trénu zemními vruty*

Expozice druhů dřeva

- *výukový modul s prezentací nejznámějších druhů dřev*
- *12 nejznámějších druhů dřeva v podélném a příčném řezu – umístěno ve dřevěném stojanu*
- *dřevěný xylofon – metodická pomůcka pro porovnávání zvuku jednotlivých druhů dřevin – umístěno ve dřevěném stojanu*
- *-výuková tabule k tématům dendrologický systém, listnaté a jehličnaté stromy (název, popis, vlastnosti, použití, listy, plody, habitat), řez kmenem stromu, vrstvy dřeva na příčném řezu*
- *plastová tabule s trvanlivým UV potiskem a laminací, dřevěný stojan tabule z přírodní kulatiny s impregnací proti hnilobě a transparentním nátěrem, uchycení modulů i tabulí do země zemními vruty*

Broukoviště + výukový panel „Hmyzí domečky“

- broukoviště z dřevěných kulatin, doplnění o různé pokácené dřeviny z místních zdrojů v různém stádiu přírodního rozkladu (recyklace) – svislé i vodorovné uložení kmenů - provede škola vlastními prostředky
- výuková tabule k tématu brouci (hmyz), nejznámější brouci v lokálním výskytu – název, popis, užitečnost, výskyt, zobrazení – plastová tabule s trvanlivým UV potiskem a laminací, dřevěný stojan tabule z přírodní kulatiny s impregnací proti hnilobě a transparentním nátěrem, uchycení tabule do terénu zemními vruty
- zachování stávajícího hmyzího hotelu, úprava a doplnění výplní jednotlivých buněk – provede škola vlastními prostředky

Výuková a odpočinková část (výukové panely 4 ekosystémů)

- rekonstrukce stávajícího ohniště
- vyštěrkování prostoru okolo ohniště
- okolo ohniště sedátka z dřevěné kulatiny (špalky) cca 15 ks, s impregnací proti hnilobě a transparentním nátěrem pro větší trvanlivost
- vytvoření jednoduché mobilní venkovní příležitostné učebny
- lavičky z kulatiny a půlkulatin – délky 150 cm (6 kusů)
- stoly (pro pokusy) z dřevěné kulatiny, půlkulatin a neomítnutých hoblovaných fošen min. šířky 40 cm a délky 150 cm (3 kusy)
- s impregnací proti hnilobě a transparentním nátěrem pro větší trvanlivost

Učební pomůcky + výukový panel piškvorky, pexeso“

- pro pokusy a pozorování přímo v přírodě
- mikroskopy, pozorovací nádoby, lupy, preparační soupravy, misky a nádoby pro pokusy, kufříkové soupravy pro pokusy z oblasti botaniky, zoologie a geologie (např. EcoLabBox)
- využití těchto pomůcek pro mezipředmětové vztahy
- pomůcky pro nutnou údržbu areálu žáky (např. konve, zahradní nůžky, hrábě, motyčky, sázecí kolíky nádoba na dešťovou vodu ... apod.)
- Workshopy (bude si organizovat škola z vlastních zdrojů):
- pro žáky nebo žáky a rodiče nebo zájmové útvary
- využití vybudovaného areálu při výuce, zábavě, mezipředmětových vztazích, využití pro zájmové kroužky, školní družinu a mateřskou školu, využití jednotlivých prvků a expozic, s návody pro jednotlivá témata
- údržba areálu vlastními silami a udržení jeho plné funkčnosti
- workshopy vedou učitelé a pracovníci školy, případně vedoucí zájmových útvarů

Certifikovaná školení

- *pro učitele a vedoucí zájmových útvarů*

o *1. téma: Využití přírodní zahrady k plnohodnotné výuce*

Praktické školení vedené odborníky a pedagogy zaměřené na možnosti využití areálu přírodních zahrad při výuce přírodopisu, přírodovědy, zeměpisu nebo prvouky. S poukazem na získávání zkušeností a ověřování si dovedností přímo v terénu na jednotlivých vzdělávacích prvcích. Školení bude také zaměřeno na ukázkou modelových činností pro všechny stupně a třídy školy. Bude zaměřeno na prolínání oborů, témat a mezipředmětové vztahy s poukazem na maximální kontakt žáků s přírodou a zemním prostředím.

délka školení 4 hodiny

o *2. téma: Údržba a provoz naší přírodní zahrady*

Školení zaměřené na údržbu a rozvoj školní zahrady u školy s konkrétním provozním řádem jednotlivých prvků jako jsou bylinková zahrádka, školní sad, keře atd. Dále případné obměny a rozšíření prvků případně užití areálu v mezipředmětových vztazích, užití areálu třetími osobami, např. zájmovými útvary, včetně zapojení rodičů do chodů zahrady.

délka školení 4 hodiny

Údržba přírodní zahrady probíhá kontinuálně v rámci výukových aktivit s finanční spoluúčástí školního rozpočtu. O školní zahradu se v rámci náplně své práce stará i školník - provozní pracovník, jehož práce je hrazena zřizovatelem.

V dalším období bude udržitelnost projektových aktivit zajišťovat z provozního hlediska školník - pracovník provozu, hrazený z rozpočtu zřizovatele. Školník má péči o areál školy v pracovní náplni. Pracovník provozu zajišťuje sekání trávníků, ořezávání stromků, zajišťuje péči o prostor celé zahrady. Je zaměstnán na dohodu o provedení práce, finančně je jeho práce hodnocena částkou cca 80 000,- Kč za období duben – říjen kalendářního roku.

Jednotlivé části zahrady budou využitelné po celé období školního roku:

*Podzim: plody ovocných stromů a keřů
bylinky – koření, vůně, přísady do jídel
geologická expozice
práce s rostlinnými materiály – listí stromů
pítka pro ptáky
broukoviště
hmyzí domečky
příprava záhonů na zimu*

*Zima: ptačí krmítka
hromada větví – úkryt pro drobné hlodavce
práce v altánu*

Jaro: sadba plodin, zalévání, plení zahrady

Léto: péče o zasazené rostliny, sklizeň úrody

Výše popsané aktivity budou realizovány ve výuce dle školního vzdělávacího programu, programu EVVO a plánu práce školní družiny. Výuka bude probíhat zejména formou skupinové a badatelské práce průřezově ve všech vyučovacích předmětech, zejména však v předmětech vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“, „Člověk a svět práce“ a „Člověk a zdraví“. Předpokládáme významný nárůst časové dotace ve využívání zahrady:

- zařazením nového volitelného předmětu od 1. 9. 2020 Praktika z přírodopisu (badatelská praktika) pro žáky 6. až 8. ročníku, s časovou dotací 1 h týdně,
- zřízením nového kroužku pro žáky 1. i 2. stupně – badatelství, s časovou dotací min. 1 h týdně (podle zájmu žáků možné rozšíření).

4.2 Finanční udržitelnost projektu

Žadatel popíše finanční udržitelnost projektu (způsob financování v průběhu projektu a zajištění následného financování ve fázi údržby a péče o hřiště/zahradu).

Financování v průběhu projektu:

- **Projektová část: 85%**
- **Finanční spoluúčast zřizovatele: 15%**
- **Vlastní prostředky: 0%**
- **Sponzorské příspěvky: 0%**

5 Zapojení veřejnosti (rodiče, děti, učitelé, místní organizace...) do jednotlivých fází projektu – plánování, realizace, údržba)

Plánování: Klub přátel školy, projektový konzultant R. Čech, Okrašlovací spolek města Prostějova, ČSOP – RC IRIS Prostějov, učitelé, žáci.

Realizace: odborné firmy, v případě naplnění ŠVP žáci při hodinách Pracovních činností

Údržba: Žáci při hodinách Pracovních činností, zaměstnanci školy

6 Organizační zajištění předloženého projektu

6.1 Odborné a organizační zkušenosti žadatele

Pro úspěšné zajištění realizace projektu jsou nezbytné tyto činnosti:

1. Jmenování vedoucího projektu, sestavení projektového týmu
  - a. Ředitel školy pověřil přípravou a vedením projektu Mgr. Roberta Riedla, učitele II. stupně (odbornost – aprobace – zeměpis – technická výchova, vyučuje zeměpis, informatiku a pracovní činnosti),
  - b. Vedoucí projektu řídí (plánuje, organizuje, kontroluje) členy týmu a postup realizace projektu (kvalitu, termíny, náklady, organizaci, udržuje informační systém). Zajišťuje prezentaci výsledků práce týmu při realizaci projektu, jak uvnitř organizace, tak i ve vztahu k okolí.
  - c. Ředitel školy ve spolupráci s vedoucím projektu sestavil projektový tým ve složení:
    - i. Miroslava Snášelová, učitelka 1. stupně ZŠ, realizátor
    - ii. Mgr. Michaela Ššipáková, učitelka 1. stupně ZŠ, realizátor
    - iii. Mgr. Pavlína Novotná, učitelka 2. stupně ZŠ, realizátor
    - iv. Dr. Rostislav Čech, projektový manažer, konzultant
    - v. Mgr. Petra Orálková, členka Ekocentra IRIS v Prostějově, konzultant
    - vi. Petra Ševcůjová, předsedkyně Klubu přátel školy, konzultant
  - d. Personální obsazení týmu je stanoveno podle charakteru projektu s cílem soustředit a využít specialisty z různých útvarů, případně i externí pracovníky pro co nejefektivnější řešení projektu. Projektový tým se skládá ze stálých členů a členů dočasných, kteří jsou do týmu zařazováni podle potřeby (např. posílení kapacit, krátkodobých zajištění odborných kapacit). Spolupráci zajišťuje vedoucí projektu na základě svých pravomocí operativně dohodou s příslušnými členy projektového týmu.
2. Stanovení časového plánu realizace projektu v harmonogramu realizace:
  - Určení milníků projektu (postupových bodů)
3. Kontrola postupu realizace projektu vedoucím projektu a ředitelem školy
4. Finanční část kontroluje ekonomka školy na základě dodaných účetních dokladů schválených ředitelem školy.
5. Vedoucí projektu zpracovává informace o postupu prací a opatřeních přijatých k řešení problémů vzniklých při realizaci projektu do Kontrolní zprávy o stavu realizace projektu. Zprávu předkládá řediteli školy nejméně 1x měsíčně.

6.2 Relevantní zkušenosti

Žadatel zde popíše veškeré relevantní zkušenosti, které má s realizací obdobného projektu včetně jeho/jejich finanční náročnosti.

Úspěšně jsme realizovali projekty:

Ekoden v biokoridoru Hloučela <http://www.zsval.cz/ekoden.htm>

Projekt úzce souvisí s realizací našeho ŠVP „Naše škola“ a plánem environmentální výchovy pro rok 2009/10 – umožňuje propojení poznatků, dovedností, znalostí a praktických činností žáků v týmových aktivitách při přípravě a realizaci soutěžního dne, podpoří cílené smyslové, názorné a praktické poznávání environmentální problematiky regionu. Projekt má místní charakter, do jeho realizace bylo zapojeno 5 pedagogických pracovníků (Radomír Palát, Ivanka Dokoupilová, Markéta Talandová, Lenka Gottvaldová, Jitka Šmehlíková). Přímo byl projekt určen žákům 1. – 9. ročníku základní školy. Spojuje školní výuku s okolním prostředím, využívá místních podmínek, zejména toho, že u školy se nachází biokoridor Hloučela. Projekt podporuje dosažení stanovených výstupů v přírodovědných předmětech školy, které jsou orientovány na klíčové kompetence. Řízením projektu byl pověřen školní metodik EVVO a učitel přírodopisu. Cílem projektu bylo využít tvůrčího potenciálu žáků školy, rozvíjet jejich životní dovednosti k životnímu prostředí, ve kterém žijí. Dále také posílit týmovou práci pedagogů školy. Cíle zároveň korespondují s cílem environmentální výchovy na škole – využít zkušeností jednotlivců, skupin i celé školy s výchovou k udržitelnému rozvoji a dále ji rozvíjet jako specifickou složku vzdělávání.

Naše ekozahrada <http://www.zsval.cz/ekozahrada.htm>

Cílem projektu je využít pozemek u školy k vybudování "školní ekozahrady" - tzn. zahrady využitelné k všestrannému rozvoji základních klíčových kompetencí žáků zejména v oblasti environmentální výchovy. Zásadní cíle projektu: - vybudování základů přírodní učebny, budou zde realizována praktická cvičení z různých vzdělávacích oborů ZŠ - zajištění naplnění průřezového tématu environmentální výchova v souladu se ŠVP školy - ekologizace provozu a prostředí školy Realizace tohoto projektu je první etapou postupné rekonstrukce školní zahrady.

Den s kamarády v přírodě http://www.zsval.cz/projekt_tereza.htm

– projektový den, jehož různé podoby už několik let pořádáme hned 2x – jednou žáci 2. stupně organizují soutěžní a zábavný den pro mladší spolužáky z 1. až 5. třídy, jednou zase žáci 9. ročníků ve spolupráci s pracovníky Ekocentra IRIS v Prostějově pořádají soutěže, kvízy a zajímavé aktivity pro žáky Střední, základní a mateřské školy, o.p.s. Tetín v Prostějově. Tzv. „Ekoden v biokoridoru Hloučela“ byl také podpořen v roce 2010 Olomouckým krajem.

Zajištění rovných příležitostí pro žáky s SPU ze specializovaných tříd se žáky běžných tříd http://www.zsval.cz/projekt_eu_opvk.htm

Projekt je zaměřen na vypracování metodiky pro výchovu dětí se specifickými vzdělávacími potřebami k rozvoji sociálních kompetencí, vypracování individuálních vzdělávacích plánů, na nové metody a formy práce týkající se reedukace, rozvíjení psychiky a rozumových činností.

Tajný život města http://www.zsval.cz/tajny_zivot_mesta.htm

Naším úkolem v tomto projektu je vkládat do databáze fotografie částí rostlin (listu, květu, plodu, kůry stromu), aplikace název rostliny určí a pro kontrolu pošle odborníkům do Francie. Všechna pozorování jsou zařazena do volně přístupné databáze, čím víc jich bude, tím lépe aplikace rozezná konkrétní rostlinu.

Litter Less Campaign http://www.zsval.cz/litter_less.htm

"Sbíráme a využíváme plastové kelímky". Tématem kampaně (kterou v ČR organizuje v rámci programu Ekoškola Sdružení Tereza) je předcházení nebo minimalizace vzniku odpadů ve škole. Na plnění aktivit se podílí členové ekotýmu naší školy a žáci volitelného předmětu Praktika z přírodopisu.

Světová škola http://www.zsval.cz/svetova_skola.htm

Příroda školní zahrady pro všechny smysly

http://www.zsval.cz/doc/2018_2019/priroda_skolni_zahrady_vsemi_smysly.pdf

V rámci projektové činnosti se nám podařilo uskutečnit několik setkání žáků s rodiči na naší ekozahradě, proběhl zde také společný projektový den s environmentálním a sportovním zaměřením s našimi kamarády ze SŠ, ZŠ a MŠ Jistota Prostějov. Podařila se spolupráce žáků různých tříd při péči o nové rostliny a při tvorbě nové pocitové stezky.

Projekt "Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti", reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_010/0000513

V rámci projektu pedagogové rozvíjí své komunikační kompetence, navštěvují se ve vyučovacích hodinách a rozvíjí badatelskou výuku na naší škole. Cílem projektu je „Vytvoření patnácti výukových scénářů zaměřených na badatelsky orientovanou výuku, se vzájemnou podporou zapojených učitelů“

Učíme se společně, eg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_022/0005299

7 Publicita projektu

Žadatel popíše způsoby, jakými bude o projektu informovat veřejnost.

Informační panel před školou a zahradou

Webové stránky školy

Tisk – Radniční listy, regionální tisk, krajský

8 Jiné informace o projektu

Harmonogram projektu:

Listopad 2019 – Leden 2020 – příprava podkladů pro napsání projektu, komunikace s odborníky (Čech, Orálková), se zástupci KPŠ (Ševcůjová), se žáky a učiteli školy

Leden 2020 – společná práce na projektu (projektový tým, koordinátor EVVO, ředitel školy, konzultanti, žáci ekotýmu)

Únor 2020 - podání projektu

Březen 2020 - vyhledání výrobce a dodavatele didaktických panelů, náradí a další věci z rozpočtu

Duben až červen 2020 - Přípravné práce (výkopy, úprava pozemku) za částečné pomoci žáků a KPŠ

Červenec- září 2020 - příprava nosných prvků didaktických panelů.

Září 2020 - Výroba didaktických panelů, zadání výroby zahradních konstrukcí a vyvýšených záhonů.

Říjen 2020 - Instalace didaktických panelů na nosné prvky. Položení vyvýšených záhonů. Montáž židlí a stolů.

Říjen 2020 - Nákup a zasazení vybraných dřevin při výuce pracovních činností. (následná péče v rámci výuky PČ)

Listopad 2020 - Založení kompostu. Příprava záhonů na sadbu na jaře. Vše v rámci výuky.

Prosinec 2020 – duben 2021 – příprava metodických a pracovních listů pro badatelskou výuku venku

Duben - listopad 2021 - Dokončení projektu. Předání díla. Ověřování venkovní výuky..

Sledované indikátory

Název indikátoru	Měrná jednotka	Závaznost
Plocha zahrad a hřišť	m ²	Nezávazný
Počet osobohodin žáků, kteří zahradu využívají v jednom školním roce Žáků školy: 623 Počet hodin venkovní výuky: 5	5820 Osobohodina	Nezávazný
Počet pedagogů/lektorů využívající zahradu v jednom školním roce	20 osob	Nezávazný

Datum a místo: 20. 1. 2020, Prostějov

Mgr. Radim Weisser, ředitel školy
Podpis oprávněné osoby